

det har man gjort saa ofte. Helbigvis har man paa andre Punkter gjort en bedre Handel, f. Ex. den Gang vi overtog Bispetienden; deraf ere vi slupne bedre.

Th. Nielsen: Som det høje Thing vil se, har et Mindretal under Nr. 61 stillet et Forslag om at negte Svømmeplaaden til Ranum Seminarium, som er beregnet at skulle koste 1,100 Rd. I sig selv er dette Spørgsmaal ikke af nogen stor Betydning, det vil sige, Spørgsmaalet om de 1,100 Rd. fra eller til, men hvad der har gjort, at Mindretallet har stillet Forslaget, er, at det forekommer os, at dersom dette Beløb blev bevilget, var der med det Samme sagt, at der ikke kunde være Tale om Nedlæggelsen af det nævnte Seminarium i en længere Fremtid, thi naar vi gaa til en Befotning af 1,100 Rd. alene til en Svømmeplaade, er jo egentlig dermed slaaet fast, at dette Seminarium skal vedblive (Ordføreren: Nei!). Det kan da i alt Fald ikke være Meningen, at det skal nedlægges hverken det første eller næste Aar derefter. Naar vi nu se, at Ranum Seminarium kun har 41 Elever, altsaa det mindste Antal, saa staar det ikke for mig klart, at det ikke netop kan blive maasse haade dette og Konstrup Seminarium, der kunne blive nedlagte, og naar vi ville gaa mildest tilværks og nøies med at nedlægge eet Seminarium, vil det maasse blive Ranum. Naar vi have eet Seminarium for Jylland, kan det hjælpe sig dermed, og jeg kan, som jeg tidligere har udtalt, gaa meget videre; for mig vilde eet Statsseminarium, der væsentlig var et Fattigseminarium, være tilstrækkeligt. Det er mine Grunde til, at jeg foreslaar at negte Svømmeplaaden til Ranum Seminarium. Jeg skal gjerne indrømme den ærede Ordfører, at jeg heller ikke i og for sig ønsker at negte Svømningen paa dette Sted, men Seminarierne ere jo hidtil komne ud af det i denne Henseende paa Sallinge Seminarium, der heller ikke har det Apparat, som nu foreslaas. Der skal ogsaa gjøres en Befotning af 200 Rd. ved Svømmevæsenet, Noget, som Mindretallet ikke har modsat sig, fordi man ikke tror, at der i en nær Fremtid vil blive Spørgsmaal om dette Seminariums Nedlæggelse. Jeg staar i den Formening, at man baade i Ranum og Sallinge har til en vis Grad Svømning, selv under de nuværende Forhold, og jeg kan derfor ikke, som Omstændighederne ere, strax gaa med til at bevilge de 1,100 Rd. Det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgfreds (Anfjer) bemærkede, at han troede, at vi ved at forhøje Undervisningspengene ved Seminarierne væsentlig vil luffe dem i for de Uformuende. Det er i en tidligere Samling onsligt af den høitagede Minister, at f. Ex. for Staarups Vedkommende have de 97 pCt. af Eleverne, jeg tror siden 1851, væsentlig været uformuende, det vil sige, de vare Spinner af mindre Gaardmand, Husmand og Indsiddere, og kun

3 pCt. vare Sønner af Proprietarer, Læger eller Præster, men ikke desto mindre tror jeg dog ikke, at den ærede Læse (Anfjer) har Ret i, at vi da væsentlig derved vilde luffe Seminarierne for de Uformuende; thi Sagen er den, som jeg, hver Gang denne Sag har været paa Tale, har høit Værlighed til at paapege, at Statsseminariet egentlig ikke særlig ere for de Uformuende, thi som bekendt holdes der Optagelsesexaminer, og ved disse kasseres der en hel Mængde. Dette gaar i Reglen gjerne udover de mindst Formuende, som have høit den korteste Forberedelsestid, men som undertiden have ret gode Evner og netop burde være paa disse Anstalter, hvor Undervisningspengene ere saa faa; de komme saa til at søge de private Seminarier, og der koster Undervisningen, som bekendt, langt anderledes meget, end hvad der her er foreslaaet, saavidt jeg veed, mellem 60 og 100 Rd. aarlig, medens der her egentlig kun er Tale om at forhøje dem til i Gjennemsnit 30 Rd. Ifjor vandt et Forslag om at forhøje Elevernes Undervisningspenge til 45 Rd. i Gjennemsnit et Stemmeantal af 46, rigtignok faldt det, men kun mod et Overtal af 2 Stemmer. Jeg kan saaledes ikke tro Andet, end at man nu er gaaet moderat til Verks, idet man har sat Undervisningspengene ned til 30 Rd. og dog virkelig taget Hensyn til de Uformuende ved at sige, at $\frac{1}{3}$ af Pladserne skulde være Fripladser. Jeg tror, at det paa dette Punkt vil vise sig, at den Bebreidelse, som det ærede Medlem for Bornholm (Kofod) forleden udslængede mod Flertallet, ikke har Noget at sige, den Bebreidelse nemlig, at vi ville tage alle Begne, men ikke give Noget. Vi have virkelig her, ligesom jeg tror paa ethvert Punkt, hvor der i lignende Forhold er foreslaaet en Omordning, viist, at vi ogsaa ville give, idet der f. Ex. her foreslaas, at der skal gives Fripladser til $\frac{1}{3}$ af Eleverne, det er dog Alt vel overveiet netop til de Uformuendes Læse, hvad vi foreslaa. De private Seminarier komme nu efterhaanden ret godt med, idet det f. Ex. i Aar har viist sig, at af nogle og Halvtredsindstyve Elever have de 24 faaet første Karakter, uagtet disse Seminarier ikke i Følge deres hele Indretning kunne foretage de Udrensesprocesser, som Statsseminariet ere i Stand til. Den ærede sidste Læse bemærkede fremdeles, at han nok kunde deltage i Røsen over Højskolerne, men han vilde dog hellere, at der skulde meddeles nogle flere positive Rundskaer (Anfjer: Ja, tillige); ja, tillige. Der er vistnok flere faadanne Højskoler, der, som det ærede Medlem ønsker, særlig lægge Vægt paa positive Rundskaer, men han maa ogsaa tillige huske paa, at der er en anden Retning, som der ligger Vægt paa, Vækkelsen, at Menneskene kunne lære at finde sig selv til Rette og derefter senere — thi der kan virkelig ikke være Tale om at erhverve sig mange positive Rundskaer i 5—6 Maanedere — komme